

A GAZDASÁG ÉS A TÁRSADALOM ÁTALAKULÁSA A XX. SZÁZAD MÁSODIK FELÉBEN

A VILÁGHÁBORÚ UTÁN

- Szovjetunió és a szocialista tömb: kizárta magát a világgazdaságból
- Nyugat: itt is növelték az állam szerepét a gazdaságirányításban
- Államosítások: bányászat, kohászat, közlekedés
- USA: Marshall-terv: 1948-1951. – nagyrészt segély, kisebb részt kölcsön
- Segít a Nyugat gazdaságát helyreállítani
- Stabilizálja az életszínvonalat
- A gazdaság fejlődésnek indult
- Ez: visszaszorítja a baloldali pártokat Nyugat-Európában
- Gyarnatok: fejlődő gazdaság
- Kis tigrisek: Hongkong, Tajvan, Szingapúr, Dél-Korea + Japán– az oktatás fontossága
- Amerikai kölcsön is
- Olcsó, fegyelmezett munkaerő
- Termelékenység fokozása

A JÓLÉTI ÁLLAM ÉS TÁRSADALOM

- Minta: New Deal – a világgazdaság fejlesztését ennek alapján hajtották végre
- Állami beavatkozás
- Piacok bővítése – belső fogyasztást kell növelni
- Köv.: életszínvonal növekedése
- Mindenki számára elérhető: autó, nyaralás, stb

A DÜHÖNGŐ IFJÚSÁG

- Háborút átélt generáció: az élet élvezete, családalapítás: baby boom
- Jóléti, fogyasztói társadalom kényelme
- De: hidegháború, világháborús fenyegetettség – köv.: az új generáció lázadása
- Hippimozgalom, baloldali eszmék terjedése a fiatalok körében
- Vietnami háború elutasítása
- 1968-as diákmozgalmak
- hatvanas-hetvenes évek: ma is romantikával emlékezünk vissza – ezt fenntartja: filmipar, stb (Hair, Beatles, Woodstock – koncertek, Lennon, Szelíd motorosok, Starskey és Hutch, Charley angyalai, kémfilmek, stb)

INFORMATIKAI FORRADALOM – ÚJ FEJLŐDÉSI CENTRUMOK

- Hetvenes évek vége: termelékenység fokozása az egyetlen járható út
- Ok: energiaválság kezdete
- IBM nagy céggé válik
- A hagyományos iparágak elveszítették jelentőségüket: bányászat, kohászat
- Új iparágak váltak húzóágazattá: elektronika, számítástechnikai ipar
- Kis tigrisek: a fejlődés új centruma
- Összetett folyamat: versengés USA-val
- A tőkevándorlás: gyors – meghatározó tényezők: olcsó munkaerő, nagy felvevőpiac, kedvező politikai és adózási viszonyok

A JÓLÉTI TÁRSADALOM ÉS KIHÍVÁSAI

- Hagyományos társadalom átalakul: nő az értelmiségiek száma
- Hagyományos ideológiák helyett újak
- Problémák:
- A fogyasztói társadalom folytonos növekedésre épül
- A harmadik világ szegénysége
- A Föld túlnépesedése
- A fejlett országok népességcsökkenése- köv.: az ellátó rendszerek összeomlása várható

A TÖMEGKULTÚRA ÚJ JELENSÉGEI

- A gépi-technikai tömegkultúra; a szabadidő eltöltésének új és legújabb változatai.
- A kommunikáció új formái (*e-mail, Internet, mobil, SMS*).
- Az információs-kommunikációs technológia (ICT) mindennapi szerepe.
- Divat és tömegtermelés – a kultúra és a fogyasztás uniformizált jelenségei a jóléti társadalmakban (*plaza, hipermarket, wellness, multiplex, McDonald's stb.*).
- A televíziós tömegkultúra jellegzetességei (*szórakoztató ismeretterjesztés, sorozat, talk show, nyereményjáték, szappanopera, thriller, akciósorozat, valóságshow stb.*).
- A modern tömegkultúra erőszak-központúsága (*filmek, játékok, reklámok*).
- A reklámok szerepe a fogyasztói társadalom szokásrendjének alakításában (*reklám-sztereotípiák, a figyelemfelkeltés eszközei; állandó akciók és nyeremények*).
- A tömegkommunikáció, a médiák, (*a sajtó, a rádió, a televízió, az Internet*).

Che Guevara: kubai forradalmár – Fidel Castro harcostársa

1966-ban ment Bolíviába, mivel megítélése szerint ez az ország rendelkezett az adott pillanatban a legmegfelelőbb feltételekkel a szocialista forradalomra, melyet reményei szerint a gerillaharc révén később az egész dél-amerikai kontinensre ki lehetett volna terjeszteni. Kubai önkéntesekből és helybeli aktivistákból létrehozta a Bolíviai Nemzeti Felszabadítási Hadsereget, de a kongói kudarcból tanulva a parancsnoki posztot magának tartotta fenn. Katonai akciókat kezdeményezett a kelet-bolíviai Andok hegyeinek gerillaharcra alkalmas terepén, de kezdeti apróbb sikerek után egyre nyilvánvalóbb lett, hogy szinte semmilyen támogatást, együttműködést sem sikerül kicsikarnia sem a lakosságtól, sem a helyi politikai mozgalmaktól.

1967. október 8-án Quebrada del Yuro-nál több társával együtt bolíviai rangerek fogságába esett, és másnap La Higuera faluban René Barrientos bolíviai elnök személyes utasítására kivégezték